

STYRK

ordblinde elever i skolen

En introduktion til projektet og dets resultater, målrettet lærere og læsevejledere.

Kort sammenfatning

Ordblindhed har konsekvenser, både for de unges uddannelsesvalg og for deres trivsel i skolen. Der er behov for at reflektere over, hvordan vi kan støtte ordblinde elevers faglige og almene trivsel i skolen. Derfor har forskere fra VIA University College udarbejdet projekt "STYRK ordblinde elever i skolen" (2023-2026) i samarbejde med Ordblindeforeningen Danmark

Projektet er et delprojekt i Ordblindeforeningens projekt "Mennesker med ordblindhed skal ikke nøjes".

Projektet er støttet af JaschaFonden.

Projektet "STYRK ordblinde elever i skolen" består af tre delprojekter.

I det følgende materiale formidles et kortfattet overblik over delprojekterne og deres resultater.

Ønsker man et mere indgående kendskab til undersøgelserne, kan man tilgå dem via Ordblindeforeningen Danmarks hjemmeside.

VIA University
College

Ordblindeforeningen.dk
Ordblindeforeningen Danmark

STYRK ordblinde elever i skolen

Ordblindhed har konsekvenser, både for de unges uddannelsesvalg og for deres trivsel i skolen. Der er behov for at reflektere over, hvordan vi kan støtte ordblinde elevers faglige og almene trivsel i skolen (Svendsen, et al., 2023). Derfor har forskere fra VIA University College udarbejdet projekt "STYRK ordblinde elever i skolen" (2023-2026) i samarbejde med Ordblindeforeningen Danmark. Projektet er et delprojekt i Ordblindeforeningens projekt "Mennesker med ordblindhed skal ikke nøjes". Projektet er støttet af JaschaFonden.

Projektet "STYRK ordblinde elever i skolen" består af tre delprojekter.

Delprojekt 1

Det første projekt er en redegørelse for de seneste 10 års danske forsknings- og udviklingsprojekter, som har fokus på ordblinde elevers muligheder for at deltage og udvikle sig fagligt i grundskolen (Svendsen, et al., 2023).

På baggrund af projekterne i redegørelsen har forfatterne formuleret fem anbefalinger:

- Prioritering af tidlige indsatser med direkte undervisning i skriftens lydprincip i små grupper for elever i risiko for ordblindhed.
- Mere forskning i læse- og skriveteknologi.
- Udvikling af tiltag, der understøtter brugen af læse- og skriveteknologi i undervisningen.
- Udvikling af tiltag målrettet den enkelte elevs faglige trivsel og udvikling.
- Fortsat fokus på ordblindevenlig organisering, herunder udvikling af faglærernes kompetencer.

Delprojekt 2

Det andet projekt er en interviewundersøgelse med 42 unge med ordblindhed fra henholdsvis 9. klasse og ungdomsuddannelser. Eleverne fra ungdomsuddannelserne blev bedt om at tænke tilbage på deres tid i grundskolen. Projektets formål er at undersøge, hvordan de unge oplever at være elever med ordblindhed, og hvad de har oplevet som med- og modvindsfaktorer i deres skoletid (Svendsen, et al., 2025).

Resultaterne af undersøgelsen tyder på, at de unges oplevelse af anderledeshed og tekniske udfordringer med deres læse- og skriveteknologi er blevet mindre de seneste år. Der er kommet mere viden og åbenhed omkring ordblindhed og læse- og skriveteknologi. Undervisningen er også blevet mere digitaliseret, så de unge med ordblindhed i mindre grad oplever at skille sig ud i undervisningen, når de sidder med en computer. De unge opfatter i høj grad deres læse- og skriveteknologi positivt. Den skaber mulighed for, at de kan deltage i undervisningen på lige fod med deres ikke-ordblinde klassekammerater. Det er også vigtigt for de unge, at undervisningen er tydelig og struktureret, og at der er god tid til opgaveløsning og spørgsmål. De unge peger også på, at det er vigtigt, at der inddrages varierede teksttyper, medier og arbejdsformer i undervisningen.

Det er forskelligt, hvad de unge fortæller, at de har brug for, men relationen og dialogen mellem læreren og eleven er afgørende. Det er vigtigt for de unge, at læreren:

- har viden om ordblindhed og læse- og skriveteknologi,
- formår at fremhæve elevens styrker i undervisningen,
- stiller faglige krav, som eleven oplever at kunne mestre.

De fleste oplever det at få diagnosen som positivt, fordi den giver dem en forklaring på deres udfordringer og adgang til hjælpemidler i form af læse- og skriveteknologi. Tidlig udredning kan gøre det lettere for den unge at acceptere ordblindheden.

Det er vigtigt for de unge, at der er en tilgængelig person på skolen, som er opdateret på viden om ordblindhed og læse- og skriveteknologi, for eksempel en læsevejleder eller en ordblindelærer. Undersøgelsen tyder på, at samarbejdet mellem læsevejlederen, lærerteamet og forældrene er vigtigt for, at eleven føler sig forstået og støttet.

Delprojekt 3

Det tredje projekt er en interviewundersøgelse af faglærere på mellemtrinnet og i udskolingen. Fire fagteams i henholdsvis matematik, fremmedsprog (engelsk og tysk), kulturfag (historie og samfundsfag) og naturfag (biologi, fysik/kemi og geografi) delte deres erfaringer med at undervise elever med ordblindhed (Kirkeby, et al., 2026). Lærerne fremhæver elevernes forudsætninger og vilkår samt læse- og skriveteknologiens betydning for deres deltagelsesmuligheder. De peger desuden på betydningen af undervisningens organisering og rammer samt på en række didaktiske greb:

- Inddrag forståelseskemaer til problemløsningsopgaver i matematikundervisningen og læseguides til læsning af fagtekster.
- Modellér arbejdet med læse- og notatstrategier ved læsning af komplekse fagtekster for eleverne.
- Inddrag multimodale tekster i fagundervisningen som f.eks. podcasts og videoer.
- Variér undervisningen med legende og kreative tilgange, fx gennem spil.

Materialet er udarbejdet af Forskningscenter for didaktik og pædagogik, Program for sprog og literacy, VIA University College. Forfatterne bag er Sara Mose Lindholm Kirkeby, Heidi Kathrine Fisker Andersen, Nina Berg Gøtttsche og Helle Bundgaard Svendsen.

Litteraturliste

Kirkeby, S. M. L., Gøtttsche, N. B., Svendsen, H. B., (2026). Ordblindevenligt læringsmiljø – i et lærerperspektiv. Ordblindeforeningen Danmark.

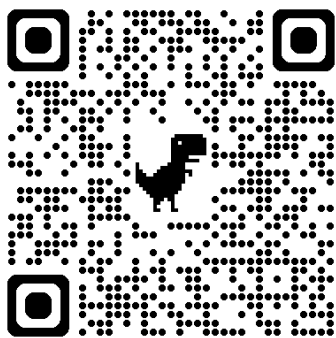
<https://www.ordblindeforeningen.dk/wp-content/uploads/2026/09/STYRK-Ordblinde-elever-i-skolen-Artikel-2026.pdf>

Svendsen, H. B., Gøtttsche, N. B., Bonderup, H., & Laursen, M. S. (2023). STYRK ordblinde elever i skolen: En litteraturafdækning af de seneste 10 års danske forsknings- og udviklingsprojekter, som empirisk undersøger eller afprøver tiltag i skolen der har fokus på ordblinde elevers deltagelsesmuligheder og faglige udvikling i skolen. Ordblindeforeningen Danmark.

https://www.ordblindeforeningen.dk/wp-content/uploads/2024/01/Rapport_2023.pdf

Svendsen, H. B., Gøtttsche, N. B., & Kirkeby, S. M. L. (2025). STYRK ordblinde elever i skolen: En interviewundersøgelse af unges oplevelse af at være elever med ordblindhed i skolen. Rapport 2025. Ordblindeforeningen Danmark.

https://www.ordblindeforeningen.dk/wp-content/uploads/2025/10/Rapport_2025.pdf

Find de tre udgivelser i "STYRK ordblinde elever i skolen" ved at scanne QR-koden.

Ordblindeforeningen.dk
Ordblindeforeningen Danmark